

Latvijas Kokkopju – Arboristu biedrība

Reģ. Nr. 40008129058, Jūrmala, Viestura iela 6 k-3, LV-2010

2024. gada 9. decembrī

Bulduros

Latvijas Kokkopju – Arboristu biedrības (LKAB)

Arborista – koku vērtētāja sertificēšanas nolikums

1. Latvijas Kokkopju – Arboristu biedrības (LKAB) kā nevalstiskā organizācija, kurā apvienoti nozarē strādājošie kvalificētie arboristi (kokkopji) un koku tehniķi, izsniedz **arborista – koku vērtētāja** sertifikātu praktizējošiem arboristiem, lai sniegtu atzinumus par koku stāvokli, atbilstoši personas profesionālajai izglītībai, pieredzei un zināšanām.
2. Arborista – koku vērtētāja sertifikāts tiek piešķirts arboristiem ar pieredzi, kuriem ir padziļinātas zināšanas un pieredze koku novērtēšanā un kuriem ir laba profesionālā reputācija.
3. Sertifikāta turētāja darbības jomas: novērtē un sniedz atzinumus par koku stāvokli, bīstamību un rekomendējamiem kopšanas pasākumiem, plāno un/vai veic koku aizsardzības pasākumus publiskajā ārtelpā (t.sk. būvlaukumos), veic padziļinātu koku izpēti (piemēram: tomogrāfija, rezistogrāfija, Preslera svārpsts, “vilšanas tests”, sakņu izpēte u.c.) un interpretē iegūtos rezultātus.
4. LKAB **Ekspertu komisija** vērtē pretendentu atbilstību Arborista – koku vērtētāja sertifikāta iegūšanai un/vai atjaunošanai, kā arī eksperta profesionālās darbības pārkāpumus.
5. Ekspertu komisijā darbojas 3 locekļi: komisijas vadītājs, biedrības valdes priekšsēdētājs un mainīgais pārstāvis.
6. Ekspertu komisijas vadītāju prombūtnes laikā aizvieto biedrības valdes priekšsēdētājs vai valdes priekšsēdētāja deleģētā persona.
7. Valde apstiprina ekspertu komisijas vadītāju, kura pienākums ir organizēt un vadīt ekspertu komisijas darbu un sertificēšanas procesu. Komisijas vadītājs uzaicina darbībai komisijā vienu profesionāli kompetentu personu, kas atbilst Nolikuma 11. punkta kritērijiem.
8. Nepieciešamības gadījumā komisijas vadītājs ir tiesīgs uzaicināt komisijā darboties arī citus ar nozari saistītus speciālistus.

9. Par ekspertu komisijas vadītāju apstiprina LKAB biedru ar augstu profesionālo kvalifikāciju, ilggadēju profesionālo pieredzi, kas saistīta ar koku stāvokļa novērtēšanu un labu reputāciju, kas atbilst Nolikuma 11. punkta kritērijiem.
10. Ekspertu komisijas vadītāju apstiprina uz 5 gadiem.
11. Persona var iegūt LKAB Arborista – koku vērtētāja sertifikātu, ja tiek izpildīti sekojoši **kritēriji**:

- 11.1. augstākā (akadēmiskā vai profesionālā) izglītība,
- 11.2. ir laba reputācija, pretendenta līdzšinējā profesionālajā darbībā nav rupju profesionālās darbības pārkāpumu (tādas darbības, kas ir pretrunā ar Eiropas kokkopības nozares standartiem un citiem Labas koku kopšanas prakses nosacījumiem), kas radījuši negatīvas sekas vērtīgu un augstvērtīgu koku dzīvotspējai un ilgtspējai, cilvēkiem vai īpašumam vai LKAB prestižam,
- 11.3. ir pieredze, veicot koku stāvokļa novērtējumus, koku inventarizācijas, sniegti atzinumi,
- 11.4. ja tiek izpildīts vismaz viens no **kvalifikācijas kritērijiem**:
 - 11.4.1. spēkā esošs Eiropas arboristu padomes (European Arboricultural Council/EAC) **Eiropas koku tehniķa** (European Tree Technician/ETT) sertifikāts vai Starptautiskās arboristu biedrības (International Society of Arboriculture /ISA) izsniegts **“Master Arborist”** sertifikāts, vai nacionālās izglītības sistēmas akreditētas mācību programmas koku tehniķa, koku speciālista izglītības dokuments,
 - 11.4.2. **vismaz 5 gadu pieredze** kā kvalificētam (EAC, ISA vai nacionālā otrā profesionālā kvalifikācijas līmeņa programma) arboristam,
- 11.5. **sekmīgi nokārtots LKAB Arborista – koku vērtētāja eksāmens.**

12. Iesniedzamie dokumenti pielaidei eksāmena kārtošanai:

- 12.1. pieteikums,
- 12.2. izglītību un/vai kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu kopijas (atbilstoši nolikuma 11.1. un 11.4. punkta prasībām),
- 12.3. CV, kurā jāietver informācija par līdzšinējo darbību kā arboristam un koku vērtētājam,
- 12.4. darba devēja/u, projekta vadītāja/u vai projekta vadošās institūcijas apliecinājums par līdzšinējo profesionālo vai zinātnisko darbību, norādot, kādas tieši aktivitātes attiecīgajā ar koku kopšanas, novērtēšanas nozari saistītajā darbavietā vai projektā pretendents veicis,
- 12.5. papildus dokumenti (kursu apmeklējums, sertifikāti utt.), pēc pretendenta izvēles, kas apliecina viņa kvalifikāciju, zināšanas un iepriekšējo pieredzi (koku stāvokļa novērtēšana, dendroloģija, koku mehānika, koku fizioloģija, koku slimības, kaitēkļi vai vides aizsardzība),
- 12.6. vismaz 3 pretendenta izstrādāti atzinumi vai pielīdzināmi dokumenti par koku stāvokļa novērtējumu par pēdējiem 2 gadiem, no kuriem vismaz 1 ietver padziļinātu koku izpēti (tomogrāfija, rezistogrāfija, Preslera svārpsts, “vilksšanas tests”, sakņu izpēte u.c.),
- 12.7. maksājuma uzdevuma kopiju par pieteikuma dokumentācijas izskatīšanu un eksāmena organizēšanu.

13. Nolikuma 12. punktā minēto dokumentāciju pretendents iesniedz LKAB ekspertu komisijai elektroniski uz e-pastu: info@kokiem.lv ar norādi "sertifikācijas komisijai" pēc LKAB mājas lapā www.kokiem.lv izsludinātā Arborista – koku vērtētāja eksāmena uzsaukuma.
14. Ekspertu komisija 1 mēneša laikā izskata pretendentu iesniegtos dokumentus un informē pretendentus par atbilstību un pielaidi eksāmenam, kā arī eksāmena kārtēšanas laiku, vietu, kārtību un nosacījumiem vai iesniedz pamatotu atteikumu.
15. Lēmumu par LKAB Arborista – koku vērtētāja sertifikāta piešķiršanu LKAB valde pieņem 2 nedēļu laikā pēc eksāmena sekmīgas nokārtošanas.
16. Valde nav tiesīga piešķirt Arborista – koku vērtētāja sertifikātu bez Ekspertu komisijas pozitīva lēmuma.
17. Valdes lēmumu var pārsūdzēt tikai 1 reizi LKAB kopsapulcē, kur, balsojot ar balsu vairākumu, var atcelt valdes lēmumu un nodot valdei atkārtotai izvērtēšanai.
18. Atkārtotu pieteikumu (valdes lēmuma pārsūdzēšana kopsapulcē nav uzskatāma par atkārtotu pieteikuma iesniegšanas gadījumu) sertifikācijai pretendents var iesniegt ne ātrāk kā pēc gada.
19. Valde ar lēmumu nosaka sertifikāta izsniegšanas, atjaunošanas un eksāmena kārtēšanas maksu.
20. Ja valde pieņem lēmumu atteikt sertifikāta izsniegšanu, atjaunošanu, pieteicējam netiek atgriezta iemaksātā nauda par dokumentu izskatīšanu (sk. 12.7 punkts).
21. Ja sertificētā eksperta darbība rupji pārkāpj profesionālās vadlīnijas vai standartus un/vai ētikas principus, kā arī, ja eksperts nepamatoti neievēro LKAB izstrādātās *Arborista – koku vērtētāja Atzinumu un inventarizāciju sagatavošanas vadlīnijas* (pielikums Nr.1) prasības, valde, pamatojoties uz LKAB Ekspertu komisijas ziņojumu, tiesīga pieņemt lēmumu par sertifikāta apturēšanu uz laiku vai anulēšanu, attiecīgo informāciju nosūtot ekspertam un atspoguļojot to mājas lapā.
22. Sertificētajām personām izsniedz noteiktas formas sertifikātu papīra formātā, piešķirot identifikācijas numuru. Sertifikātu paraksta LKAB valdes priekšsēdētājs un ekspertu komisijas vadītājs.
23. Informāciju par sertificētajiem speciālistiem ievieto biedrības mājas lapā www.kokiem.lv
24. Sertifikāta derīguma un atjaunošanas termiņš: 5 (pieci) gadi.
25. **Lai atjaunotu sertifikātu, persona LKAB ekspertu komisijai iesniedz:**
 - 25.1. informāciju par sertifikāta derīguma termiņa laikā veikto profesionālo darbību, tai skaitā par veiktajām inventarizācijām, rakstītajiem atzinumiem un koku novērtējumiem, atsevišķi par katru gadu, norādot objekta nosaukumu, adresi, novērtēto koku skaitu un pievieno 3 atzinumu kopijas,
 - 25.2. informāciju par profesionālās kvalifikācijas celšanas kursu vai mācību apmeklējumu (koku kopšanas tehnikas, aprīkojums, koku izpētes metodes, dendroloģija, dendrohronoloģija, ekoloģija, ainavu arhitektūra, koku mehānika vai līdzvērtīgi),
 - 25.3. maksājuma uzdevuma kopiju par sertifikāta atjaunošanu.
26. Eksperts atzinumus sagatavo atbilstoši pielikuma Nr. 1 prasībām.
27. Ar šo nolikumu spēku zaudē 07.12.2024. sertificēšanas nolikums. Tiem sertifikātiem, kas izsniegti līdz 07.12.2024. attiecināmas tās prasības sertifikāta iegūšanai, kas bija spēkā atbilstoši 2017. gada 3. marta sertificēšanas nolikuma prasībām.

Latvijas Kokkopju – Arboristu biedrības (LKAB) Arborista – koku vērtētāja sertificēšanas nolikums
pieņemts ar LKAB valdes lēmumu (protokola Nr. 2024_08 ar 09.12.2024.)

_____ Uģis Šmits

(vārds, uzvārds)

_____ Gvido Leiburgs

(vārds, uzvārds)

_____ Ēriks Idriksons

(vārds, uzvārds)

_____ Kārlis Sniedze

(vārds, uzvārds)

Latvijas Kokkopju – Arboristu biedrības (LKAB)

Arborista – koku vērtētāja atzinumu un inventarizāciju sagatavošanas vadlīnijas

1. Koku, tai skaitā īpaši aizsargājamu koku, stāvokļa novērtējumu ar kopšanas pasākumu aprakstu un/vai atzinumu par koku bīstamību sniedz Latvijas Kokkopju – Arboristu biedrības sertificēts speciālists.
2. Speciālista uzdevums ir sniegt neatkarīgu, neietekmētu un profesionālu koka novērtējumu.
3. Sastādot eksperta atzinumu, novērtējumu vai koku inventarizāciju eksperts ievēro LKAB metodiku “Ārpus meža augošo koku vizuālās novērtēšanas metodika”, kā arī **minimālās prasības** eksperta atzinuma saturam:
 - 3.1. *koka numurs dabā (katram uzņēmējam vai praktizējošam ekspertam ir jāveic koku numurēšana dabā, vēlams izmantot personalizētus numurus, kuros ir atšifrējams izpildītājs), ja kokam objektā ir esošs numurs, tad tas tiek izmantots atkārtoti.*
 - 3.2. *atzinuma Nr., datums, vieta*
 - 3.3. *objekta izpētes datums, laiks*
 - 3.4. *objekta adrese*
 - 3.5. *ziņas par speciālistu (vārds, uzvārds, kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu numuri)*
 - 3.6. *ziņas par pasūtītāju*
 - 3.7. *atzinuma sniegšanas iemesls (piemēram, atzinums būvprojektam, detālpilnojumam u.c.)*
 - 3.8. *koka taksons - latviski un latīniski*
 - 3.9. *koka parametri (stumbra apkārtmērs, norādot mērījuma augstumu (sk. pielikums Nr.2), koka augstums, vainaga platums)*
 - 3.10. *koka vitalitāte*
 - 3.11. *koka apraksts, ietverot koka bojājumu novērtējumu (slimību, sēņu, kaitēkļu, mehānisku vai fizioloģisku bojājumu apraksts)*
 - 3.12. *koka kopējais novērtējums (nevērtīgs, mazvērtīgs, vērtīgs, ļoti vērtīgs, izcils)*
 - 3.13. *koka fiziskā stāvokļa novērtējums - ballēs no 1-10*
 - 3.14. *nepieciešamie kopšanas pasākumi, tai skaitā vai koks ir saglabājams vai likvidējams*
 - 3.15. *kopšanas darbu prioritāte*
 - 3.16. *atbilstība īpaši aizsargājama koka statusam*
 - 3.17. *eksperta paraksts vai dokumenta noformējums atbilstoši elektroniski parakstāma dokumenta nosacījumiem.*
4. Sastādot eksperta atzinumu/novērtējumu eksperts ievēro **papildus rekomendējamās prasības** eksperta atzinuma saturam:
 - 4.1. *īpašuma kadastra apzīmējums*
 - 4.2. *GPS koordinātes, (LKS 92)*
 - 4.3. *citi koka parametri (piemēram, vainaga pamatnes augstums)*
 - 4.4. *koka augšanas vietas apraksts*

- 4.5. *fotoattēls*
 - 4.6. *koka vecumposms, vecums*
 - 4.7. *koka vērtība*
 - 4.8. *papildus izpētes nepieciešamība un rezultāti (izmantojot speciālos instrumentus un iekārtas: Preslera svārpsts, dendrotomogrāfs, rezistogrāfs, "vilkšanas tests", sakņu izpēte, utml.)*
 - 4.9. *konstatētās īpaši aizsargājamās sugas*
 - 4.10. *kartogrāfiskais materiāls, mērogā 1:100- 1:1000*
 - 4.11. *saistību atruna*
 - 4.12. *cita informācija, kas ekspertam šķiet nozīmīga*
5. Eksperts, veicot koka papildu izpēti vai sniedzot specifisku atzinumu, atzinuma saturu veido pēc faktiskās nepieciešamības.